

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 1-беті

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән:	Дәрілердің өндірістік технологиясы-1
Пән коды:	DOT 4301-1
БББ атауы:	«Фармация»
Оқу сағаттарының / кредиттердің көлемі:	150 сағат (5 кредит)
Оқылатын курс пен семестр	4 курс, 8 семестр
Білім алушылардың өзіндік жұмысы	100 сағат

Шымкент, 2023 жыл

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 2-беті

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Дәрілердің өндірістік технологиясы– 1 » пәнінің (силлабусына) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 14 «31» 05 2023 ж.

Кафедра меңгерушісі, фарм.ғ.д., профессор

Сағындыкова Б.А.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 3-беті

1.Тақырыбы: Ұнтақтардың және түйіршіктердің физико-химиялық және технологиялық қасиеттерін зерттеу. Таблеттеу механизмі.

2.Мақсаты: Білім алушы фармацевтік өндірісте қолданылатын қосымша заттар номенклатурасымен таныстыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

физико- химиялық қасиеттері: бөлшектердің құрылымы мен мөлшері, кристалдық су, дымқылданғыштығы т.б.

технологиялық қасиеттері:- фракциялық құрамы, -көлемдік тығыздығы, -сусымалдылығы, -престелушілігі.

4.Орындау/ бағалау түрі: Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі: 1апта

7.ӘДЕБИЕТТЕР ҚОСЫМША 1 КӨРСЕТІЛГЕН

8.Бақылау:

1. Ұнтақ тәріздес дәрілік заттарға қандай физико-химиялық қасиеттер тән және олар таблетка сапасына қалай әсер етеді?
2. Ұнтақ тәріздес дәрілік заттарға қандай технологиялық қасиеттер тән және олар таблетка сапасына қалай әсер етеді?
3. Таблеттеудің теориялық негіздері: механикалық, капиллярлы-коллоидты, электрлік?

1.Тақырып: Түйіршіктеу әдістері. Түйіршіктегіштердің құрылысы мен жұмыс істеу принциптері.

2.Мақсаты: Ұнтақ тәрізді заттарды түйіршіктеу арқылы таблеткалар алуды үйрену.

3.Тапсырма: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- түйіршіктеудің әдістері мен тәсілдерін;
- түйіршіктегіштер мен ысқылағыш машиналарды, кептіргіштерді;
- сусымалы заттарды таблеттеу теориясын;
- ұнтақ тәрізді заттардың физико-химиялық және технологиялық қасиеттерін;
- түйіршіктердің технологиялық қасиеттерін;
- қосымша заттар, олардың жіктелуі мен қолданылуын;
- таблеткаларды пресеу әдісімен дайындаудың негізгі операцияларын;
- қолданылатын аппараттар мен олардың құрылысын, артықшылықтары мен кемшіліктерін;

4.Орындау/ бағалау түрі: Презентация, реферат, тест құрастыру.

5.Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Реферат – білім алушытің қалауы бойынша дайындалады. Реферат сұрақтардың мәнін ашуы, максималды ақпараттық және қорытындысы болуы керек.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 4-беті

Презентация – презентация уақыты 8-10 минут. Тақырыпты ашу дәрежесінің критерііне және білім алушытер арасында қызығушылық туғызуына қарай бағаланады.

Тест түріндегі тапсырма - білім алушытің қалауы бойынша дайындалады. Бір топ білім алушытермен дайындалу мүмкін, олардың әр қайсысы 10 тапсырма дайындайды. Тапсырмалар ғылымның қазіргі деңгейіне сай болуы тиіс, яғни білім алушытердің білімін жаңа оқу және бақылау материалдары бойынша тексеру керек. Жалпы қабылданған терминдер мен атауларды қолдану қажет. Тест тапсырмалары лексикалық тұрғыдан сауатты құрастырылуы қажет, 5 жауабы, оның ішінде 1 жауап дұрыс болуы тиіс.

6.Тапсыру мерзімі:2апта

7.ӘДЕБИЕТТЕР ҚОСЫМША 1 КӨРСЕТІЛГЕН

8.Бақылау:

1. Түйіршіктеу дегеніміз не? Фармацевтикалық өнеркәсіпте түйіршіктеудің қандай әдістері қолданылады?
2. Құрғақ түйіршіктеу қалай жүргізіледі, оның артықшылығы мен кемшілігі?
3. Ылғалды түйіршіктеу кезінде қандай қосымша заттар қолданылады және олар қалай жіктеледі?
4. Ылғалды түйіршіктеудің қандай тәсілдерін білесіздер? Олардың артықшылығы мен кемшілігі? Қандай аппараттар қолданылады? Олардың жұмыс істеу принципі неге негізделген?
5. Түйіршіктелген массаны кептіру. СП-30 аппаратының жұмыс істеу принципі.
6. Қайнау қабатында түйіршіктеуге сипаттама беріңіз? Оның артықшылығы қандай? СГ-30 аппаратының жұмыс істеу принципі.
7. Шашырата кептіру арқылы түйіршіктеудің мәні неде?

1.Тақырып: Пеллеттеу. Пеллеттерді алу технологиясы және қолданылатын қондырғылар.

2.Мақсаты: Білім алушыларды пеллеттеу әдістерімен, қолданылатын қондырғылармен және олардың жұмыс істеу принциптерімен таныстыру.

3.Тапсырма: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- Пеллеттер, пеллеттеу әдістері;
- Қолданылатын қондырғылар;
- Олардың жұмыс істеу принциптері.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5.Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:2апта

7.ӘДЕБИЕТТЕР ҚОСЫМША 1 КӨРСЕТІЛГЕН

8.Бақылау:

8. Пеллеттеу. Пеллеттеу сатылары.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 5-беті

9. Пеллеттеудің қандай әдістері бар?

10. Қандай қондырғылар қолданылады? Олардың құрылысы мен жұмыс істеу принциптері.

1.Тақырып: Таблеттеуші машиналар. Таблеттеуші машиналардың түрлері. Жұмыс істеу принциптері.

2.Мақсаты: білім алушылардың таблеттеуші машиналар түрлерімен және олардың жұмыс істеу принциптерімен таныстыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

1. Престеу. Таблеттеуші машиналардың типтері.
2. Олардың жұмыс істеу принциптері. Артықшылықтары мен кемшіліктері.
3. Таблеттеуші машиналардың прес-аспаптарының негізгі элементтері.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі: Запта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8. Бақылау

1. Тікелей престеу әдісімен алынатын таблеткалар өндірісінің технологиялық сатыларын атаңыз.
2. Тікелей престеу әдісінің артықшылығы неде?
3. Өндірісте қандай таблеттеуші машиналар қолданылады? Құрылысы мен жұмыс істеу принциптері.
4. Олардың ерекшелігі, артықшылығы, кемшілігі.
5. Таблеттеуші машиналардың пресс инструменттерінің негізгі элементтері.

1.Тақырыбы:Таблеттелген дәрілік түрлердің өндірісінде қолдануға рұқсат етілген қосымша заттардың заманауи номенклатурасы.Таблеткалар өндірісінде қолданылатын қосымша заттарға қойылатын талаптар.

2.Мақсаты: Білім алушы фармацевтік өндірісте қолданылатын қосымша заттар номенклатурасымен таныстыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- қосымша заттардың жіктелуі;
- қосымша заттардың сипаттамасы;
- таблеттелетін дәрілік түрлер өндірісінде қосымша заттардың қолданылуы;
- таблеткалар өндірісінің ерекшелігі.

4.Орындау/ бағалау түрі:Реферат, презентация, тест құрастыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 6-беті

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Реферат – білім алушытің қалауы бойынша дайындалады. Реферат сұрақтардың мәнін ашуы, максималды ақпараттық және қорытындысы болуы керек.

Презентация – презентация уақыты 8-10 минут. Тақырыпты ашу дәрежесінің критерііне және білім алушытер арасында қызығушылық туғызуына қарай бағаланады.

Тест түріндегі тапсырма - білім алушытің қалауы бойынша дайындалады. Бір топ білім алушытермен дайындалу мүмкін, олардың әр қайсысы 10 тапсырма дайындайды. Тапсырмалар ғылымның қазіргі деңгейіне сай болуы тиіс, яғни білім алушытердің білімін жаңа оқу және бақылау материалдары бойынша тексеру керек. Жалпы қабылданған терминдер мен атауларды қолдану қажет. Тест тапсырмалары лексикалық тұрғыдан сауатты құрастырылуы қажет, 5 жауабы, оның ішінде 1 жауап дұрыс болуы тиіс.

6.Тапсыру мерзімі: Запта

7.ӘДЕБИЕТТЕР ҚОСЫМША 1 КӨРСЕТІЛГЕН

8.Бақылау:

1. Қосымша заттардың жіктелуі. Негізгі топтары, сипаттамасы.
2. Таблеттелетін дәрілік түрлер өндірісінде қосымша заттардың қолданылуы;
3. Ыдыратқыш заттар. Байланыстырғыш заттар.
4. Антифрикциондық заттар (тайғақ және майлағыш) .
5. Толықтырғыштар қандай жағдайда қолданылады?

1.Тақырып: Пленкалы қабықшалар. Олардың түрлері. Пленкалы қабықшалармен қаптауда қолданылатын қосымша заттар.

2.Мақсаты: Қабықшалардың түрін, қаптаудың мақсатын, қолданылатын қосымша заттармен таныстыру.

3.Тапсырма: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- Пленка түзушілер ассортиментімен, пластификатор, еріткіштерге;
- пленкалы қабықшамен қаптау технологиясы;
- аппаратура;

4.Орындау түрі/ бағалау:Презентация,ғылыми мақаланы талдау (RBL элементтерімен).

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген.

Презентация – презентация уақыты 8-10 минут. Тақырыпты ашу дәрежесінің критерііне және білім алушытер арасында қызығушылық туғызуының қарай бағаланады.

Ғылыми мақаланы талдау – осы тақырып бойынша жарияланған ғылыми мақалалардың мазмұны туралы ақпаратты қамтиды.

6.Тапсыру мерзімі:4апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 7-беті

Бақылау сұрақтары:

- 1.Пленкалы қабықшалардың түрлері мен қасиеттері;
- 2.Пленка түзушілер ассортиментімен, пластификатор, еріткіштерге;
- 3.Пленкалы қабықшамен қаптау технологиясы;
- 4.Аппаратура;

1.Тақырыбы: Дrajделген қабықшалармен қаптау тәсілі. Дrajдеудің суспензиялық әдісі. Престелген қабықшалар.Аппаратура.

2.Мақсаты: Дrajдеудіңсуспензиялық әдісі және престелген қабықшалармен қаптауды үйрену.

3.Тапсырма: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттемен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- таблеткаларды қабықшамен қаптау;
- қаптау мақсаты;
- престелген қабықшалар;
- дrajдеу арқылы қабықшамен қаптауда қолданылатын заттар;
- дrajдеудің суспензиялық әдісі;
- аппараттура.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген.

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:4 апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Таблеткаларды қабықшамен қаптау;
2. Престелген қабықшалар;
3. Дrajдеу арқылы қабықшамен қаптауда қолданылатын заттар;
4. Дrajдеудің суспензиялық әдісі;
5. Аппаратура.

1.Тақырыбы:Заманауи жаңа дәрілік түрлер және олардың артықшылықтары: ретард, сэндвичтер, дуплекс, микро- және монокапсулалар, спансулалар, депо-препараттар, жалған ұнтақтар;жалған суспензиялар, липосомалар.

2. Мақсаты: Білім алушылардың ғылыми және практикалық мәселелерді шешу кезінде өзіндік шығармашылық еңбек дағдыларын қалыптастыру.

3. Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 8-беті

- Заманауи жаңа дәрілік түрлер және олардың артықшылықтары: ретард, сэндвичтер, диплекс, микро- және монокапсулалар, спансулалар, депо-препараттар, жалған ұнтақтар;жалған суспензиялар, липосомалар және т.б.
- қолданылатын технологиялар.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі: 5апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8. Бақылау:

1. Заманауи жаңа дәрілік түрлер және олардың артықшылықтары: ретард, сэндвичтер, диплекс, микро- және монокапсулалар, спансулалар, депо-препараттар, жалған ұнтақтар;жалған суспензиялар, липосомалар және т.б.
2. Қолданылатын технологиялар.
3. Дәрілердің биологиялық тиімділігі.

1.Тақырып:Таблеткаларды бөлшектеу және орамдау. Қолданылатын қондырғылар.

2.Мақсаты: Білім алушыны бөлшектеу және орамдау кезінде қолданылатын машиналардың түрлерімен және олардың жұмыс принциптерімен таныстыру.

Ол үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- таблеткаларды бөлшектеу және орамдауға арналған машиналар мен автоматтар.
- олардың жұмыс принципі. Олардың артықшылықтары мен кемшіліктері.
- орамдау кезінде қолданылатын негізгі материалдар.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі: бапта.

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8. Бақылау

1. Престеу әдісімен алынатын таблеткалар өндірісінің технологиялық сатыларын атаңыз.
2. Таблеткаларды бөлшектеу және орамдауға арналған машиналар мен автоматтар.
3. Олардың ерекшелігі, артықшылығы, кемшілігі.
4. Орамдау кезінде қолданылатын негізгі материалдар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 9-беті

1.Тақырыбы: 1 Аралық бақылау

2.Мақсаты: Өткен тақырыптар бойынша теориялық материалдарды бекіту.

3.Тапсырма: Аралық бақылауға «Таблеткалар»бөлімі бойынша дәрістердің, зертханалық сабақтардың, БӨЖ дің өткен материалдары кіреді.

4.Орындау/ бағалау түрі:Тест тапсырмалары, есептер, ауызша сұрау, мылқау карталар.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген.

6.Тапсыру мерзімі: 7 апта

8.Бақылау:

Бақылау сұрақтары:

1. Таблеткалардың дәрілік түр ретіндегі сипаттамасы. Таблеткалардың түрлерімен номенклатурасы. Көп қабатты таблеткалар. Таблеткалар сапасына қойылатын ССРО МФ Х талаптары. (“Тербелмелі кәрзеңке”, “Айналмалы кәрзеңке”, фриабилляторлар, динамометрлер).
2. Таблеткалар өндірісіндегі қолданылатын қосымша заттардың негізгі топтары. Таблеттенетін заттардың технологиялық қасиетіне және таблеткалардың терапевтік эффективтілігіне әсер ететін ыдыратқыш, қайғанақ, жабыстырғыш, бояғыш және т.б. қосымша заттардың сипаттамасы мен белгіленуі.
3. Таблеткаларды алудың технологиялық схемасы. Таблеттеудің теориялық негіздері. Таблеттеу теориялары.
4. Түйіршіктеу түрлері және белгіленуі. Құрғақ ылғал және құрылысты түйіршіктеу (қысым түсірумен, драждеуші қазандарда айналдыру, жалған қайнау қабаты, шашыратып кептіру арқылы). Түйіршіктерді алу және кептіру үшін арналған аппаратура. Түйіршіктердің сапа көрсеткіштері таблеткалардың биологиялық тиімділігіне түйіршіктеу түрінің әсері.
5. Таблеткаларды пресстеу. Таблеттеуші машиналар: соқпалы, ротациялық. Таблеттеуші машиналардың салыстырмалы сипаттамасы, олардың жұмыс істеу принципі. Алынатын таблеткалардың сапасына тигізетін әсері. Тікелей таблеттеу.
6. Таблеткаларды қабықшамен қаптау. Қабықшамен қаптау мақсаттары, қабықшамен қаптау үшін қолданылатын қосымша заттардың сипаттамасы және ассортименті. Дражелген пленкалы және престелген қабықшалар. Қабықшалар мен қаптау үшін арналған аппаратура.

Тесттер:

1. Ылғал түйіршіктеу келесі операциялардан тұрады
 - А) Араластыру,ылғалдау,елек арқылы ысқылап өткізу, кептіру және түйіршіктерді өңдеу
 - Б) Ылғалдау,елек арқылы ысқылап өткізу,кептіру,майдалау және түйіршіктерді өңдеу
 - С) Араластыру,елеу,елек арқылы ысқылап өткізу,кептіру және түйіршіктерді өңдеу
 - Д) Араластыру,ылғалдау,түйіршіктеу,кептіру және түйіршіктерді өңдеу
 - Е) Араластыру,елеу,елек арқылы ысқылап өткізу, кептіру және түйіршіктерді өңдеу
2. Құрғақ түйіршіктеу келесі жолымен жүргізіледі
 - А) Қажетті мөлшерге дейін брикеттелген немесе балқытылған ұнтақ тәріздес заттарды ұнтақтау
 - Б) Ылғалданған массаны елек арқылы ысқылап өткізу
 - С) Ерітінділерді немесе суспензияларды шашырата кептіру
 - Д) Түйіршіктейтін ерітіндімен бүркеу
 - Е) Драждейтін қазанда домалату
3. Дәрілік түр ретінде таблеткалардың негізгі артықшылықтарын

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 10-беті

көрсетіңіз

- A) Компактылығы, дәл дозалау мүмкіндігі, сиымсыз заттарды біріктіру мүмкіндігі
 - B) Ес түссіз жатқан ауруға енгізуге болмайды, баяу сіңірілуі, дұрыс сақталмаған жағдайда ыдырағыштығының бұзылуы
 - C) Компактылығы және тасымалдау ыңғайлылығы, дәл дозалау мүмкіндігі, баяу сіңірілуі
 - D) Ес түссіз жатқан ауруға енгізуге болмайды, баяу сіңірілуі, дәл дозалануы
 - E) Сиымсыз заттарды біріктіру мүмкіндігі, ес түссіз жатқан ауруға енгізуге болмайды, баяу сіңірілуі
4. Таблеткалардың механикалық беріктігіне әсер ететіндер
- A) Байланыстырғыш заттардың мөлшері, престоу қысымы, материалдың ылғалдылығы
 - B) Ыдырағыш заттардың мөлшері, престоу қысымы, материалдың сусымалдылығы
 - C) Ыдырағыш заттардың мөлшері, ылғалдылығы бар, сусымалдылығы
 - D) Байланыстырғыш заттардың мөлшері, сусымалдылығы және ылғалдылығы
 - E) Ыдырағыш заттардың мөлшері, сусымалдылығы
5. Таблетканың дұрыс анықтамасын беріңіз
- A) Бұл технологиялық өңдеу, препараттарды және олардың қоспасын көмекші заттармен престоу жолымен алынған қатты дозаланған дәрілік түр
 - B) Бұл престоу жолымен алынатын, ішке және сыртқа қолданылатын қатты дозаланған дәрілік түр
 - C) Бұл екі жағы дөңес немесе жалпақ диаметрлі 3-25 мм дискілерді формалау арқылы алынған дозаланған қатты дәрілік түр
 - D) Бұл кертігі бар, диаметрі 3-25 мм дискілерді формалау арқылы алынған дозаланған қатты дәрілік түр
 - E) Ректалды қолдануға арналған, престоу және қалыптарға құю жолымен алынған қатты дозаланған дәрілік түр

Есептер:

Есеп 1. Таблеттеу процессінде матрицалық ұяшықтың толтырылу жылдамдығы мен толықтығы қандай факторларға тәуелді? Ол таблетка сапасының қандай көрсеткішіне әсер етеді? Пленкалы қабықша салмағын пайыз бойынша анықтаңыз, егер 85000 дана таблетканы 0,36 г қабықшамен қаптағанда дайын таблеткалар салмағы 31,55 кг болса.

Есеп 2. Таблеттелегін массаның құрамына қандай мақсатта желатин енгізіледі?

Есеп 3. Пленкалы қабықша салмағын пайыз бойынша анықтаңыз, егер 40000 дана таблетканы 0,2 г қабықшамен қаптағанда дайын таблеткалар салмағы 8,232 кг болса.

Есеп 4. Цилиндрдегі тығыздалған ұнтақтың көлемі 6,5 м3 болғанда максималды көлемдік тығыздық мәнін есептеңіз.

Есеп 5. ФМ бойынша таблеткалардың орташа салмағы 0,30 г. Талдауға алынған жеке таблеткалардың салмағы: 0,30; 0,295; 0,301; 0,296; 0,309; 0,289; 0,306; 0,295; 0,292; 0,312; 0,292; 0,308; 0,307; 0,303; 0,292; 0,295; 0,307; 0,289; 0,311; 0,302. Таблеткалар дұрыс жасалған ба? Егер жоқ болса, дайындау қателігі неде?

Есеп 6. Регламент (жеке мақала) бойынша таблеткалардың орташа салмағы 0,50 г. Талдауға алынған жеке таблеткалардың салмағы: 0,475; 0,505; 0,521; 0,482; 0,497; 0,515; 0,476; 0,524; 0,499; 0,512; 0,485; 0,509; 0,523; 0,477; 0,495; 0,519; 0,487; 0,522; 0,491; 0,500. Орташа салмағы мен орташа салмақтан ауытқу көрсеткішінің сәйкестігі туралы қорытынды беріңіз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 11-беті

Есеп 7. Таблеткалардың үгітілуге беріктігін анықтаған 10 таблетканың бастапқы салмағы 5,25 г құрады. Үгіткеннен және шаңынан тазартқаннан кейін – 5,10 болды. Таблеткалар НҚ беріктік талаптарына сай ма?

Есеп 8. 0,3 г орташа салмағы 0,3420 стрептоцид таблеткаларын дайындағанда 220,0 г түйіршіктерді опалау үшін тальк, кальций стеараты және крахмалдың мөлшерін есептеңіз.

Есеп 9. 300 кг 0,5 г гексаметилентетрамин таблеткалары өндірісі үшін шығын нормасын құрастырыңыз. Бір таблетканың салмағы 0,515. Таблетка құрамында 0,5 г гексаметилентетрамин, 0,0092 г крахмал, кальций стеараты 0,00578 бар. Шығын коэффициенті 1,01 тең.

Есеп 10. Антифрикциондық заттардың қандай мақсатта қосылады? Оларды шартты түрде қандай топтарға бөледі? Антифрикциондық заттардың номенклатурасы. Олардың салыстырмалы сипаттамасы.

Есеп 11. Егер фриабилаторға енгізгенге дейін таблеткалардың салмағы 11,15 г, ал сынақтан кейін 10,62 г болса, таблеткалардың үгітілуге беріктігін есептеңіз және НҚ талаптарына сай екендігіне қорытынды жасаңыз..

Есеп 12. Таблеткалар биіктігі мен енінің қатынасын есептеңіз, егер пресс-форманың диаметрі 10 мм, матрицалық ұяшықтың тереңдігі 16 мм, ұнтақты сығу коэффициенті 4 тең болса.

1.Тақырыбы: Медициналық желатинді капсулалар. Капсулалар өндірісінде қолданылатын қосымша заттар. Капсулаларды толтыруға қолданылатын автоматтар.

2.Мақсаты: Медициналық капсулалардың номенклатурасымен және технологиялық ерекшеліктерімен таныстыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- желатинді капсулалар өндірісінде қолданылатын қосымша заттар және олардың қасиеттері;
- желатинді капсулалар алуғағы тәсілдер;
- желатинді капсулаларды дәрілік заттармен толтыру тәсілі, қолданылатын аппараттар;
- капсулалардың сапасын бағалау.

4.Орындау/ бағалау түрі: Портфолио.

5.Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген.

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі: 8 апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Желатинді капсулалар өндірісінде қолданылатын қосымша заттар, олардың қасиеттері.
2. Капсулалар қандай тәсілдермен алынады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 12-беті

3. Капсулаларды толтыру.

1.Тақырыбы:Дәрілік түрлерді микрокапсулалау. Микрокапсулалау әдістері. Стандарттау. Микрокапсула негізінде алынған дәрілік түрлер. Микрокапсулаларды дәрілік түр ретінде жетілдіру жолдары.

2.Мақсаты: Микрокапсулаларды алу әдістерін және олардың сапасын анықтау әдістерін үйрену, қолданылатын қондырғылар мен олардың жұмыс істеу принциптері мен микрокапсулалау негізімен танысу.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттемен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- микрокапсулалар өндірісінде қолданылатын қосымша заттар, олардың қасиеттерін;
- микрокапсулалар алудың әдістері мен тәсілдерін, қолданылатын құрал-жабдықтарды;
- микрокапсулалар сапасын бағалау;
- микрокапсулалық дәрілік заттардың номенклатурасын.

4.Орындау/бағалау түрі:Презентация реферат, тест құрастыру.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Реферат – білім алушытың қалауы бойынша дайындалады. Реферат сұрақтардың мәнін ашуы, максималды ақпараттық және қорытындысы болуы керек.

Презентация – презентация уақыты 8-10 минут. Тақырыпты ашу дәрежесінің критерііне және білім алушытер арасында қызығушылық туғызуына қарай бағаланады.

Тест түріндегі тапсырма - білім алушытың қалауы бойынша дайындалады. Бір топ білім алушытермен дайындалу мүмкін, олардың әр қайсысы 10 тапсырма дайындайды. Тапсырмалар ғылымның қазіргі деңгейіне сай болуы тиіс, яғни білім алушытердің білімін жаңа оқу және бақылау материалдары бойынша тексеру керек. Жалпы қабылданған терминдер мен атауларды қолдану қажет. Тест тапсырмалары лексикалық тұрғыдан сауатты құрастырылуы қажет, 5 жауабы, оның ішінде 1 жауап дұрыс болуы тиіс.

6.Тапсыру мерзімі:8апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Микрокапсулалау дегеніміз не? Анықтама беріңіздер. Олардың артықшылығы мен кемшіліктері.
2. Микрокапсулаларды алудың қандай әдістерін білесіз? Әр әдіске толық сипаттама беріңіздер.
3. Микрокапсулалаудың физикалық әдісі қандай әдіспен жүзеге асырылады? Қандай қондырғылар қолданылады?
4. Микрокапсулалаудың физико-химиялық әдісі қандай әдіспен жүзеге асырылады? Қандай қондырғылар қолданылады?
5. Қрапайым коацервация әдісімен микрокапсулалар алуда қандай қосымша заттар тобы қолданылады?
6. Микрокапсулалаудың химиялық әдісі қандай әдіспен жүзеге асырылады? Қандай қондырғылар қолданылады?
7. Микрокапсулалар өндірісінің келешегі қандай?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 13-беті

8. Ұшқыш еріткіштерді буландыру әдісімен алынған микрокапсула өлшемдеріне қандай технологиялық фактор әсер етеді.

1.Тақырыбы:GMP талаптарына сәйкес стерильді дәрілік түрлерді өндіру талаптары. Тазалық класстары.

2.Мақсаты: Стерильді және асептикалық жағдайда дайындалатын дәрілік түрлер туралы білім қалыптастыру.Ғылыми және практикалық есептерді шығаруда білім алушытерде өз бетінше шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- Стерильді және асептикалық жағдайда дайындалатын шаншуға арналған дәрілік түрлер;
- Өндіру жағдайлары. Бөлмелер тазалығының кластары;
- GMP талаптары.

4.Орындау / бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:9 апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

Бақылау:

Бақылау сұрақтары:

1. Парентеральды енгізуге арналған препараттарға қандай дәрілік түрлер жатады?
2. Стерильді дәрілік түрлерді дайындау үшін қандай жағдайлар талап етіледі?
3. Асептика дегеніміз не? Ол қалай қамтамасыз етіледі?
4. Стерильді препараттар дайындауда тазалық кластары қалай ұйымдастырылады? Әр тазалық кластарында қандай операциялар орындалады?
5. Өндірістің таза бөлмелерінде жұмыс істейтін персоналға қандай талаптар қойылады?

1.Тақырыбы:Ампулаларды жуу: сыртын жуу, ішін жуу. Жуу тәсілдері. Аппаратура.

2.Мақсаты: Ампулалардың сыртын жуу және ішін жуу тәсілдерін оқып үйрену.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- Ампулалардың сыртын жуу;
- Ампулалардың ішін жуу әдістері;
- Қолданылатын аппараттар, олардың жұмыс істеу принциптері.

4.Орындау / бағалау түрі:Презентация, реферат.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 14-беті

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Презентация – презентация уақыты 8-10 минут. Тақырыпты ашу дәрежесінің критерііне және білім алушытер арасында қызығушылық туғызуына қарай бағаланады.

Реферат – білім алушытің қалауы бойынша дайындалады. Реферат сұрақтардың мәнін ашуы, максималды ақпараттық және қорытындысы болуы керек.

6. Тапсыру мерзімі: 9 апта

7. Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

Бақылау:

Бақылау сұрақтары:

1. Ампулалардың сыртын жуу;
2. Ампулалардың ішін жуу әдістері;
3. Қолданылатын аппараттар, олардың жұмыс істеу принциптері.

1. Тақырыбы: Дәрілік препараттардың тұрақтылығы. Дәрілік препараттарды сақтау жағдайларының олардың тұрақтылығына әсері. Дәрілік препараттардың тұрақтылығын анықтау тәсілдері. «Жасанды ескіру» тәсілімен дәрілік препараттардың тұрақтылығын анықтау.

2. Мақсаты: Ғылыми практикалық есептерді шығаруда білім алушытерде өздігінше шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

3. Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру үшін әдебиеттермен және электрондық қормен жұмыс істеуді жүргізу, сол кезде келесі сұрақтарға көңіл аудару керек:

- Дәрілік препараттарды тұрақтандыру тәсілдері.
- «Жасанды ескіру» тәсілімен дәрілік препараттардың тұрақтылығын анықтауды

4. Орындау/ бағалау түрі: Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабуста көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6. Тапсыру мерзімі: 10 апта

7. Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8. Бақылау:

1. Дәрілік препараттардың биотиімділігі.
2. Анықтау әдістері.
3. Қолданылатын қондырғылар.
 1. Дәрілік препараттардың тұрақтылығы. Тұрақтандырғыштар, қолдану мақсаты және рөлі.
 2. Дәрілік препараттарды сақтау жағдайларының олардың тұрақтылығына әсері. Дәрілік препараттардың тұрақтылығын анықтау тәсілдері.
 3. Жеңіл гидролизденетін және тотығатын, термолабильді және жарыққа сезімтал дәрілік түрлерді тұрақтандыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 15-беті

1.Тақырыбы:Шаншуға дәрілік түрлерге арналған еріткіштер. Суды дайындау. Шаншуға арналған суды өндіріс жағдайында алу.

2.Мақсаты: Ғылыми және практикалық есептерді шығаруда білім алушыларды өзіндік шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- бөлмелердің тазалық кластары;
- шаншуға арналған дәрілік түрлер еріткіштері;
- стерильді дәрілік түрлер үшін су дайындауда қолданылатын аппаратуралар.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5.Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген
Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:11апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Стерильді және асептикалық жағдайда дайындалатын дәрілік түрлер.
2. Еріткіштер. Сипаттамасы. Оларға қойылатын талаптар.
3. Шаншуға арналған су. Алынуы, сақталуы. Сапасын бағалау.
4. Қолданылатын қондырғылар, құрылысы, жұмыс істеу принциптері.

1.Тақырыбы:Мембраналық фильтрлеу. Мембраналық фильтр түрлері.

2.Мақсаты: Ғылыми және практикалық есептерді шығаруда білім алушыларды өзіндік шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- Шаншуға арналған ерітінділерді тазарту;
- Қолданылатын фильтрлер;
- Жұмыс істеу принциптері.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:11апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 16-беті

8.Бақылау:

1. Шаншуға арналған ерітінділерді тазартуда қолданылатын фильтрлер;
2. Мембраналық фильтрлер, мембраналық фильтрлер түрлері;
3. Құрылысы мен жұмыс істеу принциптері.

1.Тақырыбы:Флакonda шығарылатын инъекциялық ерітінділер. Флакондарды стерильді толтырудың инновациялық линиялары.

2.Мақсаты: Флакондарды стерильді толтырудың инновациялық линияларын оқып үйрену. Ғылыми және практикалық есептерді шығаруда білім алушыларды өздігінше шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- флакондағы шаншуға арналған ерітінділер өндірісі;
- толтыру әдістері;
- флакондарды стерильді толтырудың инновациялық линиясы;
- шаншуға арналған ерітінділердің герметикалығының сапасын бақылау әдістері;

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:12апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Флакondaғы шаншуға арналған ерітінділер өндірісі;
2. Толтыру әдістері;
3. Флакондарды стерильді толтырудың инновациялық линиясы.
4. Шаншуға арналған ерітінділердің герметикалығының сапасын бақылау әдістері.
5. Толтыруда қолданылатын қондырғылар.

1.Тақырыбы:Ампулалардағы, флакондардағы, шприц-тюбиктердегі шаншуға арналған ерітінділерді стерилдеу тәсілдері. Стерильдеу тәртібін бақылау. Герметикалығын тексеру.

2.Мақсаты: Шаншуға арналған ерітінділерді стерильдеу тәсілдерін меңгеру. Ғылыми және практикалық есептерді шығаруда білім алушыларды өздігінше шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 17-беті

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- стерилдеу туралы түсінік;
- стерилдеу әдістері;
- шаншуға арналған ерітінділердің стерильділігінің сапасын бақылау әдістері;
- шаншуға арналған ерітінділердің герметикалығының сапасын бақылау әдістері;

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:12апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Стерилдеу. Анықтамасы.
2. Стерилдеу әдістері.(механикалық, химиялық, физикалық).
3. Стерилдеу кезінде қолданылатын қондырғылар. Стерилдеу режимі.
4. Майлы және сулы ерітінділері бар ампулалардың дәнекерленуінің герметикалығын тексеру әдістері.

1.Тақырыбы: Шаншуға арналған майлы ерітінділер технологиясы ерекшелігі.
Шаншуға арналған ерітінділер үшін бейсу еріткіштер.

2.Мақсаты:Шаншуға арналған майлы ерітінділер технологиясы ерекшелігіноқып үйрену. Білім алушылардың ғылыми және практикалық мәселелерді шешу кезінде өзіндік шығармашылық дағдыларын қалыптастыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- ампуладағы шаншуға арналған ерітінділер өндірісі;
- шаншуға арналған майлы ерітінділерді фильтрлеу, филтрлер;
- толтыру әдістері;
- шаншуға арналған ерітінділердің герметикалығының сапасын бақылау әдістері.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 18-беті

6.Тапсыру мерзімі: 13апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Ампуладағы шаншуға арналған ерітінділер өндірісі;
2. Шаншуға арналған майлы ерітінділерді фильтрлеу, фильтрлер;
3. Толтыру әдістері мен дәнекерлеу, қолданылатын қондырғылар;
4. Шаншуға арналған ерітінділердің герметикалығының сапасын бақылау әдістері.

1.Тақырыбы: Инфузиялық ерітінділер. Жіктелуі. Алу технологиясы. Бөлшектеу.Орамдау.Безендіру. Номенклатурасы.

2.Мақсаты: Ғылыми және практикалық мәселелерде білім алушылар өз бетінше шығармашылық дағдыларды қалыптастыру.

3.Тапсырмалар: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- Инфузиялық ерітінділер;
- Алу технологиясы;
- Сапа көрсеткіштері.

4.Орындау/ бағалау түрі:Портфолио.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Портфолио — бұл білім алушытердің жасайтын өзіндік жұмыс жиынтығы. Портфолио құрамында тақырыпқа сәйкес реферат, презентация, тесттік тапсырмалар және т.б. орындалу түрлері кіреді.

6.Тапсыру мерзімі:14 апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. Инфузиялық ерітінділердің сипаттамасы.
2. Инфузиялық ерітінділердің заманауи жіктелуі және қойылатын талаптар.
3. Инфузиялық ерітінділерді дайындау.
4. Инфузиялық ерітінділердің даму болашағы.
5. Отандық және шетелдік инфузиялық дәрілік препараттардың ассортименті.
6. Инфузиялық ерітінділердің сапасын бағалайтын көрсеткіштерді сынау.
7. Инфузиялық ерітінділерді дайындауға арналған жабдықтар. Сынау.
8. Инфузияға арналған көп компонентті ерітінділер және оларды жетілдіру жолдары.

1.Тақырыбы: BFS технологиясы – «үрлеу- толтыру - дәнекерлеу».

2.Мақсаты: BFS технологиясы туралы білім алушытерде білім қалыптастыру. Ғылыми және практикалық есептерді шешуде шығармашылық еңбекпен өздігінен айналысу дағдысын қалыптастыру.

3.Тапсырма: тақырыпты меңгеру кезінде әдебиетпен және электрондық қормен жұмыс істеу және келесі сұрақтарға көңіл бөлінуі тиіс:

- BFS технологиясын қолдану;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 19-беті

- экструзия, үрлеу, толтыру, дәнекерлеу.

4.Орындау/ бағалау түрі:Презентация, реферат, тест құрастыру.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген

Реферат – білім алушытың қалауы бойынша дайындалады. Реферат сұрақтардың мәнін ашуы, максималды ақпараттық және қорытындысы болуы керек.

Презентация – презентация уақыты 8-10 минут. Тақырыпты ашу дәрежесінің критеріне және білім алушытер арасында қызығушылық туғызуына қарай бағаланады.

Тест түріндегі тапсырма - білім алушытың қалауы бойынша дайындалады. Бір топ білім алушытермен дайындалу мүмкін, олардың әр қайсысы 10 тапсырма дайындайды. Тапсырмалар ғылымның қазіргі деңгейіне сай болуы тиіс, яғни білім алушытердің білімін жаңа оқу және бақылау материалдары бойынша тексеру керек. Жалпы қабылданған терминдер мен атауларды қолдану қажет. Тест тапсырмалары лексикалық тұрғыдан сауатты құрастырылуы қажет, 5 жауабы, оның ішінде 1 жауап дұрыс болуы тиіс.

6.Тапсыру мерзімі:14апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген

8.Бақылау:

1. BFСтехнологиясы.
2. Осы технологияның артықшылығы.
3. Орамдауыштар материалдары.

1.Тақырыбы :2 Аралық бақылау:

2.Мақсаты: Өткен тақырыптар бойынша теориялық материалдарды бекіту.

3.Тапсырма: «Стерильді және асептикалық жағдайда дайындалатын дәрілік түрлер», «Капсулалар» бөлімдері.

4.Орындау / бағалау түрі:Тест тапсырмалары, есептер, ауызша сұрау, мылқау карталар.

5. Орындау критерийлері: Силлабус қосымшасында көрсетілген.

6.Тапсыру мерзімі: 15 апта

7.Әдебиеттер қосымша 1 көрсетілген.

8.Бақылау:

1. Медициналық капсулалар. Олардың түрлері мен ассортименти. Желатин капсулалардың өндірісінде қолданылатын көмекші заттар. Өндіру әдістері; батыру, престеу, тамшылату. Желатин капсулаларын дәрілік заттармен толтыру. Капсулалардағы дәрілік заттарды стандартизациялау. Ректалды, вагиналды капсулалар. Орау. Сақтау.
2. Түйіршіктердің, спансулалардың, дражелердің салыстырмалы сипаттамалары. Алу тәсілдері, номенклатурасы, сапасын бағалау. Витаминді дражелер.
3. Заводтарда асептикалық жағдайларда өндірілетін дәрілік түрлер. Инъекцияларға арналған дәрілік түрлер. Ампулданған ерітінділер. Суспензиялар, эмульсиялар, ұнтақтар, таблеткалар. Инъекцияларға арналған дәрілік түрлерге қойылатын талаптарды қамтамасыз ету.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 20-беті

4. Шаншуға ерітінділерді алуға арналған бейсу ерітікіштерінің сипаттамасы. Спирттер, эфирлер, амидтер, өсімдік майлары. Инъекцияларға арналған ерітінділердің өндірісінде қолданылатын өсімдік майларына МФ Х басылымы бойынша қойылатын талаптар.
5. Ампулалар мен флакондарды өндіруге арналған материалдар. Инъекцияларға арналған ерітінділерді босататын ыдыстарға қажетті шыны және оған қойылатын талаптар. Полимерлік орау материалдарын қолдану. Шприц-тюбиктер. Ампулалар мен флакондарды жасау және оларды дайындау.
6. Заводтық жағдайларды инъекциялық ерітінділерді дайындау. Бастапқы дәрілік заттардың тазалығы. Депирогендеу, қайта кристаллизациялау, стерилизациялау. Ерітінділерді дайындау барысында қосымша тазалау. Инъекциялық ерітінділерді тұрақтандыру жолдары. Газбен қорғау. Стабилизаторлар. Консерванттар.
7. Заводтық жағдайларда инъекциялық ерітінділерді механикалық қоспалардан тазарту. Филтрлеу материалдары мен қондырғылары. Филтр-грибоктар, ХНИХФИ Сальников, Зейтц филтрлері. Мембранды, осбоцеллюлозды, фторопласты филтрлер.
8. Ампулаларды ерітінділермен толтыру жолдары және олардың салыстырмалы сипаттамасы. Ампулаларды балқытып, бітеу. Ампулалардағы, флакондардағы, шприц-тюбиктердегі инъекциялық ерітінділерді стерилизациялау әдістері. Радиациялық және криоррадиациялық стерилизация. Газды стерилизациялар. Ампулалардың бекітілуін тексеру.
9. Ампулалар мен флакондардағы инъекциялық ерітінділердің сапалық көрсеткіштері. Стерилдікті бақылау, стерильді серия. Инъекциялық ерітінділердің рН көрсеткішін, апирогендігін, түстілігін, тазалығын тексеру. Кальций хлоридының, желатиннің синтетикалық жыныс гармондарының, камфораның инъекциялық ерітінділерінің өндірілу ерекшеліктері.
10. Көзге арналған дәрілік түрлер. Заводтарда өндірілетін көз дәрілік түрлерінің технологиясының ерекшеліктері. Сулы және майлы ерітінділерін өндіру. Көз тамшыларын орау, сақтау. Көз жағар майлары және көзге арналған дәрілік пленкалар. Қосымша заттар. Көз жағар майлары мен пленкаларының технологиясы.
11. Суспензиялар мен эмульсиялар заводтарда өндіру. Дәрілік түрлердің тұрақтылығын және суспензиялар мен эмульсиялардағы дәрілік заттарды биологиялық сіңімділігіне әсер ететін факторлар. Микрогетерогенді жүйелерді алу үшін тез жүретін араластырғыштарды, коллоидты диірмендерді, роторлы-пульсация аппараттарын және ультрадыбыс генераторларын пайдалану.
12. Заводтарды өндірілетін жағар майлар мен пасталар. Көмекші заттар. Аппараттар. Жағар майлардың сапасын мен тұрақтылығын бағалайтын қазіргі заманғы әдістері.
13. Заводтарда өндірілетін инфузиялық ерітінділер. Жіктелуі. Дезинтоксикациялық плазманың орнын басатын ерітінділердің технологиясы. Плазманы алмастыратын ерітінділер технологиясы. Гемодез. Желатиноль. Полиглюкин. Реополиглюкин. Белгіленген радиоактивті атомдары бар инъекциялық ерітінділер.

Тесттер:

1. Жарыққа сезімтал дәрілік заттар ерітінділерін ампулалауға ... шыны маркасы. қолданылады.
 А. НС - 3
 В. НС - 1
 С. СНС – 1

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 21-беті

- D. НС - 2
E. АБ - 1
2. Стерилизация – бұл ... процессі.
- A. | жарыққа сезімтал препараттарды ыдыраудан қорғау
B. | объекті – дәріде өмір сүруге бейім микрофлораны жартылай жою
C. | дәріде гидролизді болдырмау
D. | объекті – дәріде тотығу деструкциясын болдырмау
E. | объекті – дәріде өмір сүруге бейім микрофлораны толық жою
3. Шынының термиялық тұрақтылығына бақылау жасағаннан кейін ... бүтін ампулалар қалуы керек.
- A. | 90 %
B. | 98 %
C. | 88 %
D. | 95 %
E. | 85 %
4. Газды стерильдеу ... үшін қолданылады.
- A. | жеңіл тотығатын заттардың ерітінділері
B. | шыны ампуладағы ерітінділер
C. | ерітінділер және полимерлі орауыштағы КДП
D. | бөлмені өңдеу
E. | жеңіл гидролизденетін заттардың ерітінділері
5. Механикалық стерильдеу ... арқылы жүргізіледі.
- A. | ерітінділерді қатты сәулелендіру
B. | дәнекерленген ампулаларды автоклавтау
C. | ерітіндісі бар дәнекерленбеген ампулаларды тиндализациялау
D. | мембраналы, шыны және керамикалық фильтрлермен фильтрлеу
E. | токсикалық газ немесе булармен өңдеу
6. Пропелленттер – бұл
- A. | потенциалды энергиясына баллонның ішіндегісінің шығарылуы принципі негізделген аэрозольдің газ түзуші компоненттері
B. | аэрозольдердің құрамына дисперсті орта түрінде кіретін газ тәрізді заттар
C. | үлкен емес қысымда және жоғары температурада газ тәріздіден сұйық жағдайға өтетін инертті газ түзуші компоненттер
D. | жоғары қысымда және төмен температурада газ тәріздіден сұйық жағдайға өтетін инертті газ түзуші компоненттер
E. | аэрозольдің құрамына дисперсті фаза түрінде кіретін газ тәрізді заттар
7. Пропелленттердің негізгі қолданылуы
- A. | дәрілік заттарды тұрақтандыру
B. | қажетті қысым жасау және аэрозольді баллондар ішіндегісін эвакуациялау
C. | дәрілік заттарды еріту
D. | дәрілік затты диспергирлеу
E. | микробтық контаминацияны болдырмау

Ситуациялық есептер үлгілері:

Есеп 1. 500 мл кальций хлориді ерітіндісін дайындау үшін жұмыс жазылымын құрастыр.

Есеп 2. Сыну көрсеткіші 1,3533 тең 450 мл магний сульфаты ерітіндісі дайындалды. Ерітіндіні 20 % концентрацияға дейін қалай жеткізуге болады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 22-беті

Есеп 3. 25% 350 мл глюкоза ерітіндісін дайындаған кезде, оның сыну көрсеткіштері 1,3728 тең. Ерітіндіні нормаға келтіріңіз.

Есеп 4. 10% желатиноль ерітіндісінің ампуласын стерилизациядан кейін 7 тәулік 38-40° С температурада термостатта ұстау қандай мақсатта , теориялық дәйектеме беріңіз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Дәрілер технологиясы кафедрасы		044 -43/11- (2023-24)
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқау		23 беттің 23-беті

Қосымша 1

ӘДЕБИЕТ

Қазақ тілінде

Негізгі :

1. Б.А. Сағындықова. Дәрілердің өндірістік технологиясы. - Алматы, 2011. - 346 б.
2. С.К. Кабиева, Р. Қ. Жаслан. Дәрілік заттардың өнеркәсіптік технологиясы : оқу құралы / - Алматы : Эпиграф, 2022. - 124 б.

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Фармацевтическая технология. Промышленное производство лекарственных средств. Т. 1 : учебник: в 2-х томах / под ред. И. И. Краснюка [и др.]. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 352 с.
2. Фармацевтическая технология. Промышленное производство лекарственных средств. Т. 2 : учебник: в 2-х томах / под ред. И. И. Краснюка [и др.]. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2022. - 448 с.
3. Меньшутина Н.В., Мишина Ю.В., Алвес С.В. Инновационные технологии и оборудование фармацевтического производства. - Т.1. –М.:Издательство БИНОМ, 2016.- 328 с.
4. Меньшутина Н.В., Мишина Ю.В., Алвес С.В., Гордиенко М.Г., Гусева Е.В., Троянkin А.Ю. Инновационные технологии и оборудование фармацевтического производства.-Т.2. – М.: Издательство БИНОМ, 2013.- 480 с.
5. Чуешов В.И. и др. (и др.). Технология лекарств промышленного производства: учебник: в 2 ч. / Национальный фармацевтический университет. – Винница: Нова Книга, 2014. – Часть 2. – 696с.
6. Быков В.А., Демина Н.Б., Скатков С.А., Анурова М.Н. Фармацевтическая технология: руководство к лабораторным занятиям. / – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2009.- 304 с.

Қосымша:

1. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Фармакопея.– том 1. – Алматы, 2015 – Баспа үй: Жібек Жолы. – 720 с.
2. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Фармакопея.– том 2. – Алматы, 2009 – Баспа үй: Жібек Жолы. – 792 с.
3. Қазақстан Республикасы Мемлекеттік Фармакопея. – том 3. – Алматы, 2014. – Баспа үй: Жібек Жолы. – 872 б.

Интернет ресурс:

1. Б.А. Сағындықова. Дәрілердің өндірістік технологиясы (эл.ресурс):оқулық. – электрон.текстовые дан.(5,30 Мб).- Алматы, 2008. – 1 экз.
2. Омарова Р.А. Процессы и аппараты химико-фармацевтического производства. Учебник. 2020 <https://aknurpress.kz/login>
3. Омарова Р.А. Химиялық және фармацевтикалық өндіріс процестері мен құрылғылары Оқулық 2020 <https://aknurpress.kz/login>
4. Разработка технологии исследование лечебно-профилактического косметического крема "Остеохондрин S" / Б. А. Сагындыкова, З. Д. Джурабекова // ОҚМФА хабаршысы = Вестник ЮКГФА. - 2017. - №1(78). - С. 152-156. Вестник ЮКГФА Сагындыкова, Б. А <https://lib.ukma.kz/ru/%d0%b2%d0%b5%d1%81%d1%82%d0%bd%d0%b8%d0%ba-%d1%8e%d0%b6%d0%bd%d0%be->